

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/59/2016
Identifikačné číslo spisu:	5110221663
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5110221663.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: EFEKTA, spol. s r.o., so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 31 323 561, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Jaroš, spol. s r.o., so sídlom Námestie sv. Anny 361/20, 911 01 Trenčín, IČO: 36 839 132, proti žalovanému: JUDr. Gabriela Bírošová, so sídlom kancelárie Moyzesova 939/46, 010 01 Žilina, správca úpadcu: RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s., so sídlom Tulská 33, 010 01 Žilina, IČO: 36 404 292, v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty, o pripustení vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného, o dovolaniach žalovaného a spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o., so sídlom Mierová ulica 52/6, 937 01 Želiezovce, IČO: 31 440 045 (ďalej len „AVEXZ“) proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. januára 2016, č. k. 13CoKR/19/2015-379, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. januára 2016, č. k. 13CoKR/19/2015-379 z a m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 5Cb/27/2010-343 zo dňa 22. mája 2015 pripustil vstup AVEXZ, spol. s r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáha vylúčenia majetku, a to nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. V., zo všeobecnej podstaty konkurzu úpadcu RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s.. Spoločnosť AVEXZ, spol. s r.o. oznámila podaním zo dňa 7. mája 2015 svoj vstup do konania na strane žalovaného s tým, že je účastníkom konkurzného konania na majetok úpadcu RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s. a nehnuteľnosti, ktorých vylúčenie z konkurznej podstaty je predmetom konania, tvorili, resp. tvoria de facto jediný majetok, z ktorého v prípade úspechu žalovaného v konaní môžu byť uspokojené zistené pohľadávky veriteľov v konkurze. Žalobca na pojednávaní dňa 12. mája 2015 so vstupom spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o. uviedol, že v prejednávanej veci bolo rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dané, ako má byť rozhodnuté. Spoločnosť AVEXZ, spol. s r.o. podala aj ústavnú sťažnosť, ktorá bola odmietnutá a jedná sa len o ďalší z obštrukčných krokov, ktoré táto spoločnosť robí. Žalobca tak žiadal v konaní pokračovať bez tejto spoločnosti.

2. Krajský súd v Žiline uznesením z 12. januára 2016, č. k. 13CoKR/19/2015-379 zmenil rozhodnutie

súdu prvého stupňa tak, že vstup vedľajšieho účastníka AVEXZ, spol. s r.o. do konania na strane žalovaného nepripustil.

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že u samotného správcu, ktorý v predmetnom konaní vystupuje v postavení žalovaného, nie je možné konštatovať jeho právny záujem na výsledku sporu totožný so záujmom veriteľov prihlásených pohľadávok. V sporoch vyvolaných konkurzným konaním, teda aj v spore o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, vystupuje správca konkurznej podstaty ako osobitný procesný subjekt, ktorého práva a povinnosti určuje Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Správca je pritom povinný rovnako chrániť záujmy veriteľov, ako aj záujmy úpadcu, a to bez priameho osobného záujmu na výsledku sporu. Pre správcu, ktorý sa účastníkom takéhoto konania stáva na základe osobitnej úpravy v zákone o konkurze a reštrukturalizácii, tak rozhodnutie v predmetnej veci nemá bezprostredný vplyv na jeho právne postavenie. Nie je preto namieste, aby ako vedľajší účastník na strane správcu vystupoval konkurzný veriteľ, ktorý svoj právny záujem na výsledku predmetného konania odôvodňuje výlučne maximalizáciou rozsahu svojho uspokojenia v konkurznom konaní. Krajský súd je potom názoru, že účasť konkurzného veriteľa ako vedľajšieho účastníka na strane správcu nie je žiaduca, keďže úlohou správcu je okrem iného obhajovať záujmy všetkých konkurzných veriteľov a nie je potrebné, aby v tomto jeho procesnom postavení bol správca podporovaný účasťou konkurzných veriteľov ako vedľajších účastníkov na jeho strane. Ak samotný správca nemá osobný záujem na výsledku sporu, je tým vylúčené vedľajšie účastníctvo popri správcovi, či už tento vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/115/2009).

4. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/6/2013, na ktoré v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal okresný súd, a v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dospel k záveru o prípustnosti konkurzných veriteľov ako vedľajších účastníkov na strane správcu v konaní o určenie neúčinnosti právnych úkonov, krajský súd uviedol, že sa jedná o ojedinelé rozhodnutie najvyššieho súdu. Najvyšší súd v iných rozhodnutiach, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 6Obo/34/2008, sp. zn. 2Obdo/115/2009 a sp. zn. 1Obdo/169/2010 rozhodol odlišným spôsobom a vstup veriteľov ako vedľajších účastníkov na strane správcu v incidenčných konaniach nepripustil. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/169/2010 bolo pritom posudzované aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý uznesením č. k. III. ÚS 70/2012-42 zo dňa 14. februára 2012 sťažnosť proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu odmietol a stotožnil sa s argumentáciou o špecifickom postavení správcu, ktorého úlohou je rovnako chrániť záujmy konkurzných veriteľov aj úpadcov, a to bez osobného záujmu na výsledku sporu. Krajský súd poukázal aj na rozhodnutie Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 6Cmo/63/2000, ktorý dospel k záveru, že len samotný hmotný záujem vedľajšieho účastníka na čo najväčšom uspokojení jeho pohľadávky z podstaty nevyjadruje podmienku právneho záujmu na výsledku sporu, ktorá je kritériom rozhodovania o prípustnosti vedľajšieho účastníka. Zároveň súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2530/11 zo dňa 14. mája 2013, ktorý ústavnú sťažnosť proti uzneseniu Vrchného soudu v Prahe č. k. 13Cmo/30/2011-44 zo dňa 9. júna 2011, a proti uzneseniu Mestského soudu v Prahe zo dňa 30. júla 2010, č. k. 45Cm/286/1999-366 odmietol, keď poukázal na výklad prvostupňového súdu, prečo otázka výšky pomerného uspokojenia konkurzných veriteľov v excindačnom konaní nie je významná. Prvostupňový súd, s ktorým záverom sa stotožnil i odvolací súd, uviedol, že v prípade, keď by postačoval len záujem konkurzného veriteľa na čo najvyššom uspokojení jeho pohľadávky v konkurze na založenie jeho práva na účasť v konaní v postavení vedľajšieho účastníka na strane správcu konkurznej podstaty, mala by právo zúčastniť sa v konaní každá osoba, ktorá v konkurze prihlásila svoju pohľadávku a ktorá by prejavila o účasť v konaní o vylúčenie veci z podstaty záujem, pretože každý veriteľ úpadcu má prirodzene záujem na čo najvyššom pomernom uspokojení svojej pohľadávky. Takému záujmu však konanie o vylúčenie veci z podstaty ochranu neposkytuje. Predmetom žaloby na vylúčenie veci z podstaty je riešenie otázky, či konkrétna vec patrí do podstaty alebo nie a otázka pomerného uspokojenia konkurzných veriteľov nie je v tomto konaní podstatná. Materiálny záujem konkurzných veriteľov na čo najvyššom pomernom uspokojení ich pohľadávok, pretože je chránený úpravou konkurzného konania.

5. Krajský súd preto z vyššie uvedených záverov za aplikácie ust. § 220 O. s. p. napadnuté uznesenie

okresného súdu zmenil tak, že vstup AVEXZ, spol. s r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nepripustil.

6. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolania žalovaný a spoločnosť AVEXZ, spol. s r.o. a navrhli napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd vstup spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného pripustí.

7. Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 239 ods. 1 a § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a ako dovolací dôvod zhodne uvádzali, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

8. Odňatie možnosti konať pred súdom dovolatelia odôvodnili tým, že z napadnutého uznesenia nevyplýva, že by prvostupňové rozhodnutie nebolo vecne správne, z čoho vyplýva, že odvolací súd nebol oprávnený postupovať podľa ust. § 220 O. s. p., nakoľko odvolací súd by mohol k zmene prvostupňového rozhodnutia pristúpiť jedine v prípade, ak by neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zrušenie. Z napadnutého uznesenia nie je možné vyvodiť, že by prvostupňové rozhodnutie nebolo vecne správne, ak sa odvolací súd v podstate len prikláňa k odlišným rozhodnutiam súdov v podobných veciach, ktoré sú opačné, ako rozhodnutie, na ktoré poukázal prvostupňový súd. Existencia nejednotných a protichodných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predsa nezakladá vecnú nesprávnosť rozhodnutia, v ktorom sa odkazuje na jednu skupinu týchto rozhodnutí. Odvolací súd nijako neodôvodnil, prečo by malo byť prvostupňové rozhodnutie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňujú, nesprávne, len poukázal na druhú skupinu rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Uvedeným konaním odvolacieho súdu tak bola veriteľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

9. Odňatie možnosti konať pred súdom videli dovolatelia aj v tom, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že správca konkurznej podstaty úpadcu sa už nemôže dovolávať odporovateľnosti kúpnej zmluvy, pretože súdne konanie o jeho žalobe už bolo právoplatne uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 23. augusta 2010, sp. zn. 20Cbi/2/2009-215, zastavené z dôvodu prekážky res iudicata. Správca tiež po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemohol podať novú žalobu pre uplynutie prekluzívnej lehoty. Proti rozhodnutiu súdu o zastavení konania nie je prípustný žiaden mimoriadny opravný prostriedok.

10. Dovolatelia poukázali na skutočnosť, že z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že vylučovaciu žalobu nie je možné podať, ak súd určil neúčinnosť právneho úkonu v konkurznom konaní podľa konkurzného zákona, pričom určenie neúčinnosti právneho úkonu je podmienkou pre zapísanie majetku tretej osoby do konkurznej podstaty. Podľa rozhodnutí súdov nižších stupňov malo však rozhodnutie súdu o určení neúčinnosti kúpnej zmluvy na základe žaloby veriteľa podľa Občianskeho zákonníka priame účinky v konkurznom konaní, čo oprávňovalo správcu nehnuteľnosti úpadcu zapísať do súpisu konkurznej podstaty úpadcu. Veriteľ nemohol podľa konkurzného zákona podať odporovaciu žalobu, ak ju podal správca, nemal možnosť v predmetnom konaní podať akýkoľvek opravný prostriedok, rovnako ako ani správca po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania. Prvostupňový súd je pritom viazaný právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v jeho uznesení zo dňa 30. apríla 2013, sp. zn. 3MOBdo/3/2012. Je však zrejmé, že vylúčenie majetku z konkurznej podstaty úpadcu na základe vylučovacej žaloby žalobcu nesporne zasiahne do ústavou garantovaných práv veriteľa. V prípade, ak by nebol veriteľovi umožnený vstup do konania ako vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného a teda ak by nebolo zvrátené napadnuté uznesenie odvolacieho súdu dovolacím súdom, malo by to ten dôsledok, že by sa veriteľ nikdy nemohol dovolávať ochrany svojich ústavou garantovaných práv, nakoľko slovenský právny neposkytuje veriteľovi žiadne riadne alebo mimoriadne opravné prostriedky, ktoré vy mohol v konaní o vylučovacej žalobcu použiť, ak nie je účastníkom konania o takejto žalobe.

11. Dovolatelia ďalej uviedli, že prístupom, ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky zvolil v podstate „konvalidoval“ konanie úpadcu, ktorý nesporne ukrátil svojich veriteľov v rozpore s účelom

konkurzného konania a rovnako tak odvolací súd, keď nepripustil do konania veriteľa ako vedľajšieho účastníka, ktorému tak znemožnil dosiahnuť zapísanie nehnuteľností úpadcu do súpisu konkurznej podstaty, ktoré nikdy nemali byť odstránené z majetku úpadcu. V konkrétnej prejednávanej veci by malo byť umožnené každému z veriteľov, aby do konania vstúpil, nakoľko ide o jedinou možnosť, ako získať práva účastníka konania a s tým spojené práva na dovolávanie sa ochrany svojich práv pred ústavným súdom. Uvedené skutočnosti potvrdzuje i to, že veriteľ sa ochrany svojich základných práv a slobôd už domáhal prostredníctvom ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, o ktorej však Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením zo dňa 1. júla 2014, sp. zn. IV. ÚS 369/2014-22, ktorým sťažnosť veriteľa odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Ústavný súd Slovenskej republiky veriteľovi odoprel ochranu danú mu Ústavou Slovenskej republiky, keď jeho ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu, že nebol účastníkom súdneho konania vedeného pod sp. zn. 20Cbi/2/2009 o určenie neúčinnosti Kúpnej zmluvy, návrh na začatie ktorého podal správca, a teda nemohol v ňom uplatňovať svoje procesné práva a plniť procesné povinnosti, a preto nemohlo v posudzovanom konaní dôjsť ani k porušovaniu jeho základných práv alebo slobôd. Vedené konanie o vylučovacej žalobe žalobcu je jediné konanie, prostredníctvom ktorého sa môže veriteľ ako účastník konania domáhať zrušenia rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorým súd musí vzhľadom na viazanosť právnym názorom vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. apríla 2013, sp. zn. 3MOBdo/3/2012, žalobe žalobcu vyhovieť a majetok označený žalobcom zo súpisu konkurznej podstaty vylúčiť. V prípade, ak by totiž ani odvolací súd, ani dovolací súd oprávnenému prostriedku podanému veriteľom vzhľadom na už vyslovený právny názor v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. apríla 2013, sp. zn. 3MOBdo/3/2012, nevyhoveli, zostalo by veriteľovi zachované právo na podanie ústavnej sťažnosti, na základe ktorej bude môcť ústavný súd zohľadniť všetky rozhodujúce skutočnosti, vrátane vyššie uvedených rozsudkov ESLP, čoho dôsledkom môže byť zrušenie rozhodnutí o vylúčení majetku a následne dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia, ktorým bude žaloba žalobcu opätovne zamietnutá, pretože jedine takéto rozhodnutie o žalobe žalobcu je v súlade so záujmami veriteľov úpadcu, účelom konkurzného konania a skutkovým a právnym stavom veci, keď v dôsledku protiprávneho konania úpadcu došlo k ukráteniu veriteľov s likvidačnými dôsledkami a takéto konanie by nemalo mať žiadne účinky v majetkovej sfére veriteľov a na možnosti a rozsah ich uspokojenia v konkurznom konaní.

12. Nesprávne právne posúdenie veci videli dovolatelia v tom, že v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty správca v prvom rade háji záujmy veriteľov, nakoľko rozhodnutie v takomto konaní má bezprostredný vplyv na právne postavenie veriteľov, ktorých záujem na výsledku konania je odôvodnený práve vplyvom na ich právne postavenie v súvislosti s mierou uspokojenia nimi prihlásených a zistených pohľadávok, a teda dosiahnutím účelu konkurzného konania, ktorým je speňažovanie majetku úpadcu a kolektívne uspokojovanie jeho veriteľov.

13. Poukázali na to, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie v podstate na rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutiach českých súdov, ktoré predchádzali uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. októbra 2013, sp. zn. 5Obdo/6/2013, ktorým prvostupňový súd podporil svoje prvostupňové rozhodnutie a toto odvolací súd označil za ojedinelé. Všetky rozhodnutia, na ktoré sa odvolací súd odvolával boli vydané skôr ako rozhodnutie, na ktoré poukázal prvostupňový súd. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že neskoršie rozhodnutia súdov a novšie judikáty reagujú na vývoj aplikácie noriem práva na spoločenské vzťahy, ktoré predmetné normy upravujú. Skutočnosť, že predmetné rozhodnutie je ojedinelé nesvedčí o jeho nesprávnosti. Dovolatelia poukázali aj na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. decembra 2009, sp. zn. 2Obo/115/2009, z ktorého odvolací súd citoval a uviedol že odvolací súd si na jednej strane osvojil právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom neprípustnosti vedľajšieho účastníka v konaní o vylúčenie majetku z konkurznej podstaty, na druhej strane však nebral zreteľ na vyššie uvedený záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď v odôvodnení napadnutého uznesenia opiera svoj názor o rozhodnutia českých súdov. Odôvodnenie napadnutého uznesenia tak pôsobí nepresvedčivo, keď si odvolací súd osvojí v podstate len taký právny názor súdu vyslovený v inom súdnom rozhodnutí, ktorý mu vyhovuje, a to bez bližšieho odôvodnenia. Je zrejmé, že v danej veci existujú protichodné názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak všetky, na ktoré odkázal odvolací súd

predchádzali rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. októbra 2013, s čím sa súd rovnako nijako nevysporiadal a je možné tvrdiť, že zavádzajúco v odôvodnení napadnutého uznesenia neuvádzal vždy, kedy boli ním označené rozhodnutia vydané.

14. K rozhodnutiu ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa, súčasne uvádzam, že všeobecné súdy rozhodovali v skutkovo odlišnej veci, a to najmä vo vzťahu k postaveniu subjektu, ktorý žiadal, aby bol pripustený do konania, ako vedľajší účastník, tento bol totiž konateľom a spoločníkom dvoch úpadcov, dvoch spoločností, správcovia konkurzných podstát, ktorých v predmetnom konaní jeden vystupoval na strane žalobcu a druhý na strane žalovaného. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je nutné vykladať aj s ohľadom na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, pričom namietanie nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu a následne aj ako dovolacieho súdu nemôže byť samo osebe dôvodom porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. K uvedeným dovolaniam sa vyjadril žalobca ich a navrhol, aby dovolací súd podané dovolania zamietol ako nedôvodné. Podľa jeho názoru postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom dovolateľom a odvolací súd vec správne právne posúdil, pričom poukázal na skutočnosť, že záujmy veriteľov sú v konaní dostatočne hájené účasťou správcu. Vyjadrenie k dovolaniu bolo oprávneným doručené na vedomie (doručenky na l. č. 615 spisu).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 ods. 1 C. s. p.), po zistení, že dovolania boli podané včas dovolateľmi zastúpenými v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolania nie sú dôvodné.

17. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

18. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

19. Podľa čl. 2 ods. 1 Základných princípov C. s. p. ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

20. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že dovolanie žalovaného bolo podané dňa 11. marca 2016 (č. l. 389 - 392) a dovolanie spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o. bolo podané dňa 11. marca 2016 (č. l. 437 - 440), pred nadobudnutím účinnosti C. s. p. (t. j. pred 1. júlom 2016), preto je potrebné posudzovať prípustnosť a dôvodnosť podaných dovolaní podľa ust. § 237, § 239 a § 242 O. s. p. Jedným z objektívnym predpokladov na podanie dovolania je jeho prípustnosť, ktorá v čase podania dovolania mohla byť naplnená, ak bol naplnený niektorý z jej dôvodov uvedených v ust. § 237 a § 239 O. s. p. Ak sa v dovolacom konaní preukáže existencia takýchto dôvodov, bola prípustnosť dovolania jedným z jeho právnych účinkov už v čase jeho podania. S poukazom na potrebu rešpektovania princípu právnej istoty a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov, preto nie je možné prípustnosť a dôvodnosť dovolania posudzovať podľa ust. § 420 až § 422 C. s. p., keďže len takýmto výkladom sa zabezpečí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bude preskúmané na základe dôvodov, ktoré v čase jeho podania dovolateľ mohol namietat' a počas prebiehajúceho dovolacieho konania očakával, že dovolací súd v prípade ak sa preukáže, na ne prihliadne.

21. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak: a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska.

Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

22. Keďže odvolací súd svojím rozhodnutím zmenil uznesenie súdu prvého stupňa je v predmetnej veci dovolanie prípustné podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p.

23. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 O. s. p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o trovách konania.

24. Pokiaľ ide o procesné vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p., dovolateľ ich v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania z týchto ustanovení preto nemožno vyvodiť.

25. So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa preukáže, že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

26. Odňatím možnosti konať pred súdom sa vo všeobecnosti rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré by inak mohol v priebehu konania realizovať (ide napríklad o právo zúčastniť sa pojednávania, právo vyjadriť sa k veci, navrhnúť dôkazy, podávať opravné prostriedky, etc.). Dovolací súd nemal za preukázané, že došlo v konaní k vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

27. Dovolatelia podali dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvého stupňa.

28. Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1) .

29. Z ust. § 220 O. s. p. vyplýva, že odvolací súd môže zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnym právnym záverom, t. j. podľa názoru odvolacieho súdu vec nesprávne právne posúdil. Práve o takýto prípad ide v predmetnej veci, keď odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k právnemu záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na účasť spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o., ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

30. Tvrdenie dovolateľov, že vydaním zmeňujúceho rozhodnutia podľa § 220 O. s. p. bolo neoprávnené nie je opodstatnené, nakoľko nedošlo k porušeniu podmienok pre vydanie rozhodnutia podľa § 220 O. s.

p. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a dôvody, pre ktoré došlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa, nepredstavujú procesne pochybenie, ktoré by znamenalo odňatie možnosti účastníkov konať pred súdom len preto, že s rozhodnutím nesúhlasia.

31. Dovolatelia videli odňatie možnosti konať pred súdom aj v tom, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že správca konkurznej podstaty úpadcu sa už nemôže dovolávať odporovateľnosti kúpnej zmluvy, pretože súdne konanie o jeho žalobe už bolo právoplatne uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 23. augusta 2010, sp. zn. 20Cbi/2/2009-215, zastavené z dôvodu prekážky res iudicata. Správca tiež po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemohol podať novú žalobu pre uplynutie prekluzívnej lehoty.

32. K uvedenej námietke dovolateľov je potrebné uviesť, že predmetom dovolacieho konania (ako aj rozhodovania súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu) je výlučne otázka prípustnosti účasti spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o. ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, t. j. posúdenie otázky, či spoločnosť AVEXZ, spol. s r.o. má v danom konaní (nárok o vylúčenie veci z konkurznej podstaty) právny záujem na výsledku konania. Nie je preto možné spájať rozhodovanie o tejto otázke s faktickou možnosťou, resp. nemožnosťou uplatnenia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov správcom konkurznej podstaty v iných konaniach.

33. Dovolatelia namietali zároveň aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré videli v tom, že odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru o právnom záujme spoločnosti AVEXZ, spol. s r.o. na výsledku konania.

34. Podľa § 93 ods. 1 O. s. p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

35. Podľa ust. § 93 ods. 3 O. s. p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

36. Predpokladom účasti vedľajšieho účastníka je existencia právneho záujmu na výsledku konania, t. j., že jeho právne postavenie bude ovplyvnené výsledkom sporu. Tak ako uvádza aj odvolací súd o právny záujem ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka, pričom hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účastníctva je pomoc v spore jednému z účastníkov konania. Zmyslom tohto inštitútu je tak posilniť v konkrétnom konaní postavenie toho účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje.

37. Je možné prisvedčiť, že hlavným záujmom, ktorý má konkurzný veriteľ v prebiehajúcom konaní je úspech správcu, ktorého dôsledkom by bolo ponechanie dotknutej nehnuteľnosti v konkurznej podstate, po speňažení ktorej má „šancu“ na vyššie uspokojenie svojej pohľadávky. Jeho pohľadávka prihlásená do konkurzu sa však čo do výšky, pravosti alebo poradia úspechom správcu v predmetnom spore nezmení. Nie je vylúčené že konkurzný veriteľ aj napriek úspechu správcu a zamietnutí žaloby nebude nakoniec v konkurznom konaní vôbec uspokojený. Samotný faktický záujem na výsledku konania - v tomto prípade maximalizáciu rozsahu uspokojenia konkurzného veriteľa v konkurze však nemožno zamieňať s právnym záujmom na výsledku konania. V danej veci je predmetom konania vylúčenie veci z konkurznej podstaty, kde je v zásade pasívne legitimovaný iba správca konkurznej podstaty, čo vyplýva zo samotnej právnej úpravy zákona o konkurze a reštrukturalizácie. Právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, do ktorého vstupuje, nemôže byť daný len jeho prípadným finančným (majetkovým) záujmom na výsledku konania. Pre vedľajšieho účastníka spravidla prehra účastníka ktorého v konaní podporuje, vyústi do sekundárneho sporu medzi vedľajším účastníkom a týmto

účastníkom, pričom v sekundárnom spore má výsledok predmetného konania význam ako predbežná otázka. V prípade, ak vedľajší účastník vystupuje na strane žalovaného, predmetom takéhoto sekundárneho sporu môžu byť rôzne regresné nároky, ktoré vznikajú, ak žalovaný (napr. ručiteľ) plní za záväzok za vedľajšieho účastníka z titulu poskytnutého zabezpečenia. Typickým príkladom často sa opakujúcim v justičnej praxi sú aj prípady nárokov z poistenej zmluvy, ak sa konanie týka náhrady škody a vedľajší účastník (spravidla poisťovňa) poistil zodpovednosť žalovaného za škodu.

38. Dovolací súd je preto názoru, že účasť konkurzného veriteľa na základe vyššie uvedených dôvodov, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v nároku o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, nie je prípustná. Zároveň je potrebné dodať, že v konaní ako žalovaný vystupuje správca (ako osobitný procesný subjekt podľa ZKR), ktorý je okrem iného povinný obhajovať záujmy všetkých konkurzných veriteľov a nie je potrebné, aby v tomto jeho procesnom postavení bol správca podporovaný účasťou jednotlivých konkurzných veriteľov ako vedľajších účastníkov na jeho strane. K odkazom dovolateľov na iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dovolací súd vyslovil, že ide o rozhodnutia, predmet ktorých bol založený na úplne skutkovom základe a inom nároku, ako v tejto veci, teda aj posudzovanie vstupu vedľajšieho účastníka vychádza z predpokladov vyplývajúcich z danej súdnej veci. Dovolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom vysloveným odvolacím súdom a vznesené námietky dovolateľov vyhodnotil ako nedôvodné.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O. s. p.) v zmysle uvedených dôvodov dovolanie žalobcu s odkazom na ustanovenie § 448 C. s. p. zamietol.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok